

POSTANOWIENIE

Dnia 31 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 31 października 2025 r.
sprawy **J.O.** skazanego za czyn z art. 279 § 1 k.k. i in.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Łomży
z dnia 16 kwietnia 2025 r., sygn. akt II Ka 46/25
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Łomży
z dnia 9 listopada 2023 r., sygn. akt II K 13/23

postanowił

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu skazanego - radcy prawnego K.M. (Kancelaria Radcy Prawnego w Ł.) kwotę 885,60 zł (osiemset osiemdziesiąt pięć złotych i sześćdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, tytułem opłaty za sporządzenie i wniesienie kasacji;**
- 3. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i wydatkami tego postępowania obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

J.O. został oskarżony o to, że:

„I. w dniu 17 czerwca 2022 roku przy ulicy [...] w Ł. woj. [...], dokonał kradzieży z włamaniem, gdzie po uprzednim podważeniu drzwi balkonowych dostał się do wnętrza zamkniętego domu, skąd po penetracji dokonał zaboru w celu przewłaszczenia złotej biżuterii oraz pieniędzy w kwocie 1000 złotych w wyniku czego powstały straty w łącznej wysokości 10.400 złotych na szkodę M.S. i W.S., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej roku kary pozbawienia wolności będąc uprzednio skazanym w warunkach art. 64 § 1 k.k. za umyślne przestępstwo podobne, tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.;

II. w dniu 27 maja 2022 roku przy ulicy [...] w B. woj. [...], dokonał kradzieży z włamaniem, gdzie po uprzednim podważeniu drzwi balkonowych dostał się do wnętrza zamkniętego domu, skąd po penetracji dokonał zaboru w celu przywłaszczenia dwóch sztabek złota o wadze 100 g i 50 g oraz pieniędzy w kwocie 5.000 złotych w wyniku czego powstały straty w łącznej wysokości 45.000 złotych na szkodę A.P. i M.P., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej roku kary pozbawienia wolności będąc uprzednio skazanym w warunkach art. 64 § 1 k.k. za umyślne przestępstwo podobne, tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.;

III. w dniu 14 czerwca 2022 roku przy ulicy [...] w E. woj. [...] dokonał kradzieży z włamaniem do domu jednorodzinnego w ten sposób, że po uprzednim wyważeniu drzwi tarasowych dostał się do wnętrza wymienionego domu, skąd następnie zabrał w celu przywłaszczenia biżuterię złotą o łącznej wartości 18.450 złotych oraz pieniądze: 200 złotych, 60 funtów brytyjskich oraz 70 euro, powodując straty o łącznej wartości 23.500 złotych na szkodę A. i C.R., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej roku kary pozbawienia wolności będąc uprzednio skazanym w warunkach art. 64 § 1 k.k. za umyślne przestępstwo podobne, tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.;

IV. w dniu 13 czerwca 2022 roku przy ulicy [...] w K. woj. [...] dokonał kradzieży z włamaniem do budynku mieszkalnego w ten sposób, że po uprzednim wyważeniu – wypchnięciu okna dostał się do wnętrza skąd po penetracji dokonał zaboru w celu

przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 1000 złotych na szkodę B.M., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej roku kary pozbawienia wolności będąc uprzednio skazanym w warunkach art. 64 § 1 k.k. za umyślne przestępstwo podobne, tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.”

Wyrokiem z dnia 9 listopada 2023 r., sygn. akt II K 13/23, Sąd Rejonowy w Łomży:

I. uznał oskarżonego J.O. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to na wskazanej podstawie prawnej skazał go za każdy z nich i przyjmując, iż stanowią one ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., z mocy art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez uiszczenie na rzecz pokrzywdzonych C. i A.R. kwoty 23.500 złotych, na rzecz A. i M.P. 45.000 złotych i na rzecz B.M. 1.000 złotych;

III. orzekł o zaliczeniu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okresu rzeczywistego pozbawienia oskarżonego wolności w sprawie.

Wyrok ten zawiera również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego orzeczenia apelacje wywiedli obrońca oskarżonego i oskarżony.

Obrońca, zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu:

1. naruszenie prawa procesowego mającego wpływ na wydane rozstrzygnięcie w postaci art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. w zw. z art. 169 § 2 w zw. z art. 6 k.p.k. objawiające się oddaleniem wniosku dowodowego obrońcy oskarżonego o zażądanie od organów policji informacji czy samochód N. po zatrzymaniu i osadzeniu oskarżonego był wykorzystywany do innych przestępstw, w sytuacji gdy zgodnie z wiedzą oskarżonego widoczny na monitoringu samochód N. był wykorzystywany do popełnianych przestępstw na terenie W. i M. po jego osadzeniu w Zakładzie Karnym, a zatem pojazd ten mógł być wykorzystywany przez rzeczywistego sprawcę przestępstw, co w konsekwencji uniemożliwiło obronę oskarżonego i zweryfikowanie treści nagrań z monitoringu;

2. naruszenie prawa procesowego mającego wpływ na wydane rozstrzygnięcie w postaci art.170 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 169 § 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. objawiające się oddaleniem wniosku dowodowego o powołanie innego biegłego sądowego, w sytuacji, w której wniosek ten jawił się jako uzasadniony, szczególnie zważywszy na nieprecyzyjne wnioski opinii, które nie potwierdziły winy oskarżonego;

3. naruszenie prawa procesowego mającego wpływ na wydane rozstrzygnięcie w postaci art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. objawiające się nieprawidłową, dowolną, niepełną oceną zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w wyniku czego doszło do dokonania błędnych ustaleń faktycznych w sprawie poprzez:

a. uznanie zeznań świadka R.Ś., w zakresie rozpoznania oskarżonego na etapie postępowania przygotowawczego, za niebudzące wątpliwości, w sytuacji gdy świadek przyznała, że nie rozpoznaje sprawcy w osobie oskarżonego, bowiem sprawca był bardziej zbudowany, był dużej postury, miał dłuższe i ciemne włosy oraz miał długą i dużą torbę przewieszoną przez ramię, zaś torba należąca do oskarżonego miała jasne elementy, których to świadek nie widziała, jak też już na etapie postępowania przygotowawczego świadek wskazywała, że nie była pewna czy oskarżony jest podobny do sprawcy czynu,

b. uznanie zeznań świadka E.C. za w pełni wiarygodne, w sytuacji, gdy świadek podczas okazania oskarżonego nie rozpoznała w nim mężczyzny, z którym rozmawiała, bowiem miał inną fryzurę, był grubszy, bardziej umięśniony i miał ciemną karnację, jak też podczas okazania zdjęć oskarżonego wskazała funkcjonariuszowi policji, że nie jest pewna swojego rozpoznania,

c. uznanie zeznań świadka J.P. za zasługujące na wiarę, podczas gdy świadek ten widziała sprawcę jedynie z daleka i tyłem, zatem nie mogła w nim rozpoznać osoby oskarżonego,

d. uznanie wyjaśnień oskarżonego za niewiarygodne, w zakresie w jakim wskazywał on na możliwą zniesioną poczytalność w momencie popełnienia czynu, podczas gdy jak wynika z opinii przeprowadzonej w sprawie toczącej się w Prokuraturze w J. o sygnaturze [...] oskarżony od lat leczy się na schizofrenię i nie jest świadomy wszystkich swoich czynów,

e. przyjęcie przez Sąd, że oskarżony popełnił zarzucane mu czyny, podczas gdy zebrany materiał dowodowy, a w szczególności wyjaśnienia oskarżonego i zeznania świadków wskazują, że oskarżony nie dokonał kradzieży z włamaniem,

f. uznanie, że z zapisów monitoringu wynika, że oskarżony poruszał się podobnym pojazdem jak na nagraniu oraz przypominał sprawcę przestępstw podczas gdy nagrania te były niewyraźne, nie wskazywały na cechy szczególne sprawcy, jak też nie wynika z nich w żaden sposób, że sprawcą był oskarżony,

g. uznanie, że z treści opinii biegłego sądowego z zakresu antroposkopii wynika, że sprawcą przestępstw był oskarżony, podczas gdy z wniosków opinii nie wynika w sposób jednoznaczny, by to oskarżony widniał na zapisie monitoringu, jak też dokonał on kradzieży z włamaniem.

Ponadto „z daleko idącej ostrożności procesowej” – obrońca zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił także:

„4. rażącą niewspółmierność wymierzonej kary oskarżonemu, w sytuacji, gdy prawidłowe zastosowanie zasad i dyrektyw wymiaru kary prowadzi do wniosku, szczególnie przy uwzględnieniu stanu zdrowia oskarżonego i możliwej jego ograniczonej poczytalności, jak również stopnia naruszenia lub zagrożenia dóbr prawem chronionych oraz dobrowolnego odstąpienia od dalszego wchodzenia w konflikt z prawem, że adekwatną i sprawiedliwą reakcją karnoprawną byłoby wymierzenie wobec oskarżonego kary w zakresie dolnego zagrożenia ustawowego”.

W konkluzji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie oskarżonego od wszystkich zarzucanych mu czynów, ewentualnie o zmianę wyroku przez wymierzenie oskarżonemu kary roku i miesiąca pozbawienia wolności.

Oskarżony zaskarżył wyrok sądu pierwszej instancji w całości. Ze sporządzonej przezeń apelacji wynika, że zarzucił organowi *a quo* błędną ocenę dowodów odnoszących się do poszczególnych czynów, wadliwe wnioski z tej oceny wpływające, a w konsekwencji prawidłowość poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych. Oskarżony wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie go od wszystkich czynów, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 13 marca 2024 r., sygn. akt II Ka 17/24, Sąd Okręgowy w Łomży:

- I. zmienił pkt I zaskarżonego orzeczenia w ten sposób, że uniewinnił oskarżonego od popełnienia czynu opisanego w pkt II aktu oskarżenia, uznał go za winnego popełnienia czynów zarzucanych w pkt I, III i IV aktu oskarżenia i na podstawie przyjętej kwalifikacji prawnej wymierzył mu karę 4 lat pozbawienia wolności;
- II. zmienił pkt II wyroku w ten sposób, że uchylił obowiązek naprawienia szkody poprzez uiszczenie na rzecz pokrzywdzonych A.P. i M.P. kwoty 45.000 złotych;
- III. w pozostałym zakresie wyrok utrzymał w mocy;
- IV. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów postępowania odwoławczego.

Wyrok sądu odwoławczego został zaskarżony kasacją przez obrońcę skazanego w punkcie I, w części uznającej skazanego za winnego czynów z pkt I, III i IV oraz w pkt III – utrzymującym w mocy wyrok sądu pierwszej instancji w pozostałym zakresie.

Wyrokiem z dnia 16 stycznia 2025 r., sygn. akt IV KK 313/24, Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Łomży w zaskarżonej części i sprawę w tym zakresie przekazał temu sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2025 r., sygn. akt II Ka 46/25, Sąd Okręgowy w Łomży:

I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- oskarżonego J.O. uniewinnił od popełnienia zarzucanego mu czynu w pkt. III. aktu oskarżenia i w tej części kosztami procesu obciążył Skarb Państwa;
- za przypisane oskarżonemu czyny z pkt I. i IV. aktu oskarżenia, stanowiące ciąg przestępstw, na podstawie wskazanych w pkt. I. zaskarżonego wyroku przepisów wymierzył mu karę 2 (dwóch) lat i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności,
- uchylił orzeczony wobec oskarżonego w pkt. II. wyroku obowiązek naprawienia szkody poprzez uiszczenie na rzecz pokrzywdzonych C. i A.R. kwoty 23 500 zł.

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego wyroku kasację wywiodła obrońca skazanego, która zaskarżyła go w części, tj. w zakresie dotyczącym rozstrzygnięć związanych ze skazaniem oskarżonego za czyny zarzucone w punkcie I. i IV. aktu oskarżenia, podnosząc zarzut rażącego naruszenia prawa procesowego mającego istotny wpływ na wydanie rozstrzygnięcia, tj.: „art. 433 § 1 i 2 k.p.k. poprzez przeprowadzenie niepełnej kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia, polegającej na rozpoznaniu zarzutów odwoławczych przez Sąd Okręgowy w sposób nienależyty oraz powierzchowny, skutkujący wybiórczą oceną zebranych w sprawie dowodów i prawidłowością poczynionych ustaleń faktycznych w zakresie czynów przypisanych oskarżonemu w punkcie I. i IV. aktu oskarżenia”.

Podnosząc powyższy zarzut skarżąca wniosła o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Łomży w zaskarżonym zakresie oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego w Łomży w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu jako sądowi pierwszej instancji, względnie przy uznaniu przez Sąd Najwyższy oczywistej nieskuteczności skazania — o uniewinnienie oskarżonego w zakresie czynów z pkt I. i IV aktu oskarżenia.

W odpowiedzi na kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna.

Wbrew temu co twierdzi skarżąca, sąd odwoławczy rzetelnie, dochowując standardów z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. rozpoznał zarzuty podniesione w apelacjach oskarżonego i jego obrońcy, na co nader wyraźnie wskazują wywody zawarte w uzasadnieniu wyroku sądu odwoławczego.

W dokumencie tym, Sąd Okręgowy wnikliwie wyjaśnił, dlaczego mimo tego, że opinia biegłego z zakresu badań antroposkopijnych nie ma charakteru kategoriowego, mogła ona stanowić podstawę poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych (k. 1299 – 1299 v.). Skarżąca nie przywołała żadnego argumentu, który mógłby podważyć trafność tego wnioskowania. Za takowy argument nie mogło być bowiem uznane podkreślanie przez autorkę kasacji, że ww. opinia wskazywała „jedynie na prawdopodobieństwo, a nie pewność, iż oskarżony, jest w istocie sprawcą popełnionego czynu zabronionego”. Z tej bowiem okoliczności sąd

odwoławczy nie tylko zdawał sobie sprawę, ale i odniósł się do niej w pisemnych motywach „swojego” orzeczenia. W żadnym zaś razie nie można zgodzić się z autorką kasacji, że opinia biegłego była niespójna i wewnętrznie sprzeczna, gdyż „w opinii pisemnej biegły wskazuje J.O. jako sprawcę czynu zabronionego, jednocześnie w trakcie opinii uzupełniającej przed sądem zaznacza, iż opinia nie ma charakteru kategorycznego, jedynie wskazuje prawdopodobieństwo podobne, dość wysokie, ale nie 100% na co wskazuje pogląd, iż w trakcie dokonywania opinii biegły nie zauważa pojedynczych cech indywidualnych, np. znamion, blizn, jedynie zgodność cech budowy grupowej”. W opinii pisemnej biegły jednoznacznie wskazywał wszak - odnosząc się do badań identyfikacyjnych mężczyzny zarejestrowanego na zapisie monitoringu z ul. [...] w Ł. w dniu 17 czerwca 2022 r. – że „z dużym prawdopodobieństwem mężczyzną z dowodowych zapisów jest J.O., jednak ze względu na wykazane w opinii ograniczenia nie można tego stwierdzić (bądź wykluczyć) w bardziej kategorycznym stopniu” (k. 963 – 967).

Przekonania o prawidłowości rozpoznania przez sąd odwoławczy zarzutów apelacji nie podważa również lakoniczna konstatacja obrońcy o treści: „Sąd Okręgowy umniejszył uwagom świadków podnoszonym w zeznaniach w postępowaniu sądowym w zakresie braku 100% pewności co do rozpoznania oskarżonego jako sprawcy czynów zabronionych. Każdy ze świadków, zarówno co do czynu zabronionego z pkt I. jak i IV., miał wątpliwości co do osoby oskarżonego. Żaden ze świadków nie rozpoznał w sposób niebudzący wątpliwości oskarżonego”. Sąd odwoławczy wnikliwie - odwołując się również do opinii biegłego z zakresu badań antroposkopijnych na temat zmian w wyglądzie oskarżonego, jakie zaistniały pomiędzy dniem wykonania mu zdjęć porównawczych (6 lipca 2022 r.), a jego wyglądem w okresie marzec – maj 2023 r. - wyjaśnił co było powodem rozbieżności, które zaistniały pomiędzy zeznaniami świadków R.Ś. i E.C. z postępowania przygotowawczego, a ich depozycjami złożonymi na rozprawie głównej. W sposób przekonujący wskazał też z jakich powodów uważa, że za w pełni wiarygodne należy uznać zeznania ww. złożone w pierwszym stadium procesu (k. 1299 v. – 1300). Skarżąca, poza przywołaną wyżej ogólnikową uwagą, nie odniosła się do tych rozważań.

Wbrew twierdzeniom skarżącej sąd odwoławczy odniósł się do kwestii tego, iż na przedmiotach zabezpieczonych w samochodzie oskarżonego nie zabezpieczono jego odcisków palców oraz śladów DNA, przekonując argumentując, dlaczego nie uznaje tej okoliczności za podważającą trafność poczynionych przez sąd I instancji ustaleń faktycznych (k. 1300 v.).

Błędna jest również konstatacja skarżącej o treści: „Sąd Okręgowy rozpoznając sprawę w zakresie czynów I. i IV., w sposób całkowicie sprzeczny z logiką i doświadczeniem życiowym, odniósł się do dowodu z danych przesłanych przez X. S.A. Telefon oskarżonego owszem, logował się w obu miejscowościach w których dokonano czynu zabronionego, jednakże logowanie nie miało miejsca w dniu popełnienia przestępstwa. Logowanie w miejscowości Ł. miało miejsce 14 czerwca 2022 roku, gdzie zarzucany czyn został dokonany 17 czerwca 2022 r., a w miejscowości K. w dniu 15 czerwca 2022 roku, podczas gdy czyn zabroniony dokonany został w dniu 15 czerwca 2022 roku [powinno być 13 czerwca 2022 r. – uwaga SN]”. Sąd odwoławczy nie wskazał wszak, że ww. logowania miały miejsce w dacie popełnienia przypisanych oskarżonemu przestępstw, a jedynie, że „dać należy, że nie było przypadkowe miejsce dokonania obu przestępstw, gdyż dane przesłane przez X. S.A. potwierdziły fakt logowania się telefonu oskarżonego 14 czerwca 2022 r. w Ł., a 15 czerwca 2022 r. w K. - protokół oględzin k. 694-703” - k. 1300. Trafność stanowiska sądu odwoławczego wspiera przy tym doświadczenie życiowe wskazujące, że dokonanie przestępstw kradzieży z włamaniem bardzo często poprzedza wcześniejsze „rozpoznanie terenu”. Zdarza się również, że sprawcy po popełnieniu przestępstwa wracają z określonych powodów w okolice miejsca jego popełnienia. Autorka kasacji, która swoje uwagi w tym obszarze ograniczyła do przytoczonej wyżej lakonicznej konstatacji, nie wykazała zaś, by tego rodzaju rozumowanie było w tym przypadku niewłaściwe.

Kierując się powyższą argumentacją, Sąd Najwyższy uznał kasację za oczywiście bezzasadną i orzekł o jej oddaleniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

O kosztach dla obrońcy z urzędu orzeczono na podstawie § 2, § 3, § 4 ust. 1 i 3 oraz § 17 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu

terytorialnego kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2024 r., poz. 764).

Z uwagi na trudną sytuację finansową skazanego, Sąd Najwyższy zwolnił go od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i wydatkami tego postępowania obciążył Skarb Państwa (art. 624 § 1 k.p.k.).

[WB]

[r.g.]